

Poselstwo hodowneje hwězdy

Wuhladawši hwězdu,
zwjeselichu so wulce.

Matej 2,10

Dokładnje hižo njewěm, hdy je to bylo, ale snadź běch někak dźesać lět stary. Z wučerku džěchmy přeni króc do hwězdarnje, kotraž bě tehdy na třěše Serbskeho wučerskeho wustawa zaměstnjena. Dr. Frido Michałk nas powita a nam potom w serbskej řeči wjele wo dalokowidach a hwězdach powědaše. Najske- rje bě tehdy nje- bjo pomrácene, přetož njemóžu so prawje dopomnić, zo bych přez dalokowid hla- dał. To pak njewadžeše, wšako bě pod hwězdarnju pla-

netarij, hdžež widžachmy wšitke hwězdy kaž z filma w kupoli. Knjez Michałk nam rozkladže, što je sewjernička abo polarna hwězda a zo steji wona přeco na sewjeru. Nawuknych tehdy, zo je sewjernička hwězda z poselstwom: Tu je sewjer.

Tež hodowna abo Be- tlehemska hwězda ma poselstwo. Wo- na bě so zjewila třom mudrym z rańšeho kraja. Přez studij starych pis- mow – kotre su to byli, njewěmy – wuslě- džichu, što wona wupraji, mjenujcy, zo bě so w židowskim kraju nowy kral narodził. Nastajichu so na wobćežny puć do Pa- lestiny, tola w Jerusalemskim palasće njenamakachu žaneho kralowskeho čě- šenka. Židowscy pismawučeni pokazachu jim puć do Betlehema, hdžež měješe so po wěšćenjach profetow kralowske džěčo narodzić. A tak wjedžeše jich puć do mě- stačka južnje stolicy.

Tuta hodowna stawizna chowa w sebi wšelake potajnstwa. Kak běchu mudri po- selstwo hodowneje hwězdy spóznali? Nor- malnje zjewi Bóh swoje potajnstwa přez swoje słowo. Tu pak ničo nječitamy wo Božim słowje, kiž bě so jim dóstało.

Kak móže to
hwězdy
docyła być, zo su
nošerjo potaj-
nych posel-

spušće so na wjerchow; woni su čłowje- kojo, kotřiž wšak njemóža pomhać.“ Wězo wěmy, zo bě wosobowy kult w orienće dosć rozšěrjeny. Kejžor je bóh, kralojo su bohajo – to bě w krajach wokolo Israela dosć wob- lubowane mjenje.

Njech je to dosć prašenjow a pro- blemow. Bohu je so spodobało, po nje- zwučenych kanalach mudrych z rańšeho kraja tak wjesć, zo bližachu so skónčnje Betlehemej. Hdyž nad městačkom hwězdu wuhladachu, wědža- chu, zo su na prawym puću, a so jara wjese- lachu. To je tón rozsudny dypk: Bóh wjedžeše jich k ho- downemu wjeselu. Skónčnje bě tak daloko. Zastupichu do ródneho doma Jezusa a so klečo k njemu modlachu.

Ważne za nas njejsu dwěle a prašenja. Hodowne po- selstwo chce nam wjesele wo- bradžić. „Hlej, připowě- dam wam wulke wje- sele, kotrež so wše- mu luděj dóstanje, přetož wam je so džens Zbóžnik naro- dził, kotryž je Chrystus, Knjez.“ Naš Zbóžnik, naš Wumóžnik, naš Knjez, naš pastyr je k nam na zemju přišoł.

Hwězda pokaza mu- drym puć. Tehodla sluša symbolika ho- downeje hwězdy za nas do adventneho časa. Z wěriwej wutrobu a z wulkej mate- matiskej fantaziju je so w Hornjej Łužicy wunamakata Ochranowska hwězda. Wo- na njeje sej jenož našu domiznu zdobyła, ale je w mnohich krajach znata. Hdyž ju widžimy, směmy so wjeselić, dokelž nas tak jasnje dopomina na tu přěnju hodow- nu hwězdu, kotrež poselstwo běše ho- downe wjeselo.

Jan Malink

stwow?
hwězdy,
stwu ně-
dał? Njeje
hač zna-
ry? Profeća
warnowa-
před tym,
wašnju před
bja bojeć.

Wužiwa Bóh
zo by čłowje-
kajke signale
to bóle přiwěra
mjo praweje wě-
Stareho zakonja
chu wuraznje
so po pohanskim
znamjenjemi nje-
(Jeremija 10,2)

Dale je spodziwne, zo chwatachu mudri do Jerusalema, zo bychu so k nowonarodzenemu kraloj Židow modlili. To je wosobowy kult, kiž so z křesćanskej wěru prawje njeznjese. W 146. psalmje rěka: „Nje-

Bóh nas wšědnje wobdawa

Lube džěci, brrr, tajke zymne wjedro. Tuž njeje džiwa, zo je w našej pěstowarskej skupinje nastajnosći něchtó chory. Lědma zo bě so

Karla wróciła, bě Marta chora a bórže po njej je tež Marko doma wostać dyrbjał. Posledni tydźeń sym so ja potom natyknyła. Nós je był zatykany a w nocy ani njejsym móhła spać, dokelž sym dyrbjała tak jara kašlować. Móžeće sej předstajíc, zo běch cyły čas chětro wučerpana.

Kak rjenje tola bě, zo njejsym dyrbjała tak chora sama wostać. Maminka je cyły džeń na mnje kedžbowała, mi horcu poliwiki warila a čaj přinjesła. Druhdy smój sej tež trochu hrajkaloj, ale tak prawje mi za ničim njebě. W nocy, hdyž njejsym móhła wusnyć, sym směła pola maminki a nanka we wulkim ložu spać. Maminka na jednym boku, nank na druhim a ja mjez nimaj.

Hačrunjež njejsym so derje čuła, bě to tola přewšo rjenje, tak škitana mjez staršimaj spać móc. Mi bě hnydom kusk lěpje, jako sym začuwała ćoplosć pod přikrywom.

Na přichodnym dnju bě mi hižo wjele lěpje. Maminka je mi z biblije předčitała: „Ja ležu a spju cyle změrom, přetož ty

sam, Knježe, pomhaš mi, zo ja bjez starosće bydłu.“ Wona měni, zo Bóh nas cyły džeń tak wobdawa, kaž staj to nank a maminka w nocy činiłoj.

Předstaju sej, zo Bóh nas bjez přestawki w svojich rukach džerži a na nas kedžbuje, zo so nam ničo stać njemóže. Hdyž sej to prawje přemysluju, sym Bohu chětro džakowna za to. A to najlěpše při tym je, zo je wšojedne, hač sej hrajkam, hač spju, hač sym chora abo strowa, Bóh mje nihdy njepušći.

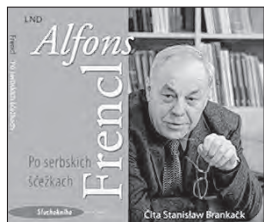
Waša Mina

Měrcin Bałcar

Nowa sluchokniha

„Po serbskich šćežkach“ je znaty Alfons Frencl najradšo chodzil a z tutym titulom je w Ludowym nakładnistwje Domowina wušła nětko sluchokniha, kiž nam jeho znowa zblizi. Domizna a daloki swět, serbska řeč a jowpřidńenje, stawizniske podawki a z nimi zwjazane wosobiny běchu temy, wo kotrychž je Alfons Frencl čas žiwjenja slědził. Při tym wědžeše našu mału lužicu z wulkim swětom zwjazac a pokaža, zo hižo za dworowymi wrotami nańdžeš podawki a podeńdženja, wo kotrychž je hódno pisać. Wuběr jeho tekstow ze wšěch dobow skutkowanja serbskeho publicista je Michał Šolta zestajil, kotrež wě Stanisław Brankač pod režiju Michała Cyža ze swojim čućiwym hłosom slucharjam zblizi. A tež Frenclowy hlós je w interviewje z Blanku Funcynej slyšeć. Tuž podajmy so na serbske šćežki, hač w adwenće abo měrnje pod hodownym štomom. **LND**

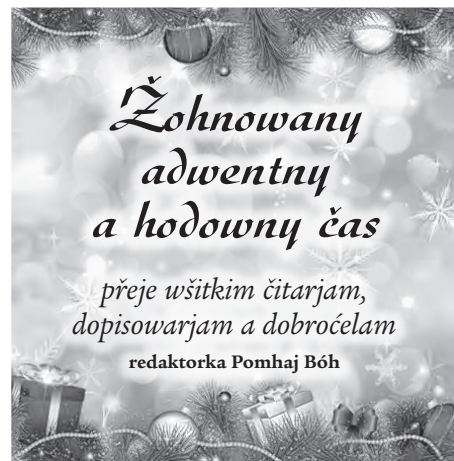
Alfons Frencl, Po serbskich šćežkach, sluchokniha, wuběr Michał Šolta, čita Stanisław Brankač, režiju Michał Cyž, cyłkowna dołhosć: 71 min., 978-3-7420-2500-5, 10,00 €

Žiwy wobraz Serbstwa

Dopomnjenki na wosebite dožiwjenja, z nimi zwisowace začuća a mysle luźi z našeje srjedźizny je Křesćan Krawc, z mikrofonom po lužicy hanjejo, zapopadnył a napisał do noweje knihi z titulom „Sej statok stajili“. Kniha je w LND wušła. Krawc wě, kak z luźimi řečeć, a zamóže literaturu tworici, kiž puta. Na zakładze wuprajenjow portretowaných wosobow wšelakich generacijow je nastala zajimawa a zabawna kniha. Powědacy su Leńka Šolćina-Winarjec, dr. Pětr Brězan, Manfred Polak, Fryco Wojto, Arnd Zoba, Mato Krygař, Jurij Njek, Pětr Dźisławak, Marja Pěčkec, Astrid Šramowa, Tomaš Čornak a Brigita Rässlerowa. We wosebitym kapitlu z titulom „Naša šula – naš statok“ wěnuje so Krawc „Chróšćan zběžkej“, horliwemu bojeju zachowanje Chróšćanskeje srjedźneje šule lěta 2001. Skupina tehdyšich wojowarjow a dalši wobdžěleni čitarrej wone wchorojte dny do pomjatka wołaja. **LND**

Křesćan Krawc, Sej statok stajili, 200 s., kruta wjazba, 978-3-7420-2518-0, 19,90 €

Wosadne popołdnje z džěčatkom

Na přenjeje adwentnej njeđzeli, 2. decembra, wopyta Slepjanske džěčatko wosadne popołdnje w Slepom. Štóz chce adwentne žohnowanje sobu swječić, měł w 14.00 hodž. w farskej bróžni być.

Adwentnička w Budyšinje

Na druhej njeđzeli adwenta, 9. decembra, swjeća so serbske kemše w Budyšinje w Michałskej cyrkwi popołdnju w 14.30 hodž. Po tym zhromadzi so wosada na farje k swačinje z bjesadu, spěwanjom a z přinoškom wo Serbach w Awstralskej.

„Žiwy adwent“ w Rakecach

Rakečanska Bjesada přepróšuje na srjedu, 12. decembra, w 19.00 hodž. do farskej bróžnje na serbsku nutnosć. Přizamknje so adwentnička.

„Žiwy adwent“ w Bukecach

Přepróšujemy wutrobnje štwórtk, 13. decembra, we 18.30 hodž. na Bukečansku faru na serbski „žiwu adwent“. Zhromadnje chcemy sej adwentne spěwy zanjesć. Wutrobnje přepróšuje

Bukečanska Bjesada

Koncert w Michałskej cyrkwi

15. decembra, sobotu do 3. adwenta, wuhotuje chór Serbskeho gymnazija swój tradicionalny adwentny koncert w Michałskej cyrkwi. Započatk koncerta, kotryž nawjeduje cyrkwinskohudźbny direktor Friedemann Böhme, je w 17.00 hodž.

Nyšpor a hodownička

Katolska Budyska wosada přepróšuje ewangeliskich Serbow na ekumeniski nyšpor na Třoch kralow, njeđzelu, 6. januara, w 14.30 hodž. do cyrkwy Našeje lubeje knjenje. W 15.30 hodž. přizamknje so tradicionalna hodownička na Benowej žurli Montesorijoweje šule na Tzschirnerowej ze swačinu a hodownym programom.

Drohotny dar

„Prošu knjeni, maće snano jedyn euro za mnje?“

Hilžbjeta na tajke prašenje poprawom njereagowaše a nimo teho měješe ruce poľnej z nakupami. Tola hólc so tak přecelnje na nju směješe, zo bu jej čopto wo koło wutroby na tajkim zymnošěrym dnju. Mróčele ćahachu nad třěchami města. Hdys a hdys šćěkachu so sněženki. Ležo wostać hišće nochcychu. Dróhi běchu ćomwe wot mokroty. Hižo so ćmičkaše.

Mały hólc, někak wosomlětny, wupa daše ze swojimi swětlymi kudžerjami kaž jandžel. Rukaw přewulkeho anoraka dyr bješe sej wuhornyc, zo móhl jej swoju zymnu ručku napřečo dzeržec. Rukajcy po wšem zdaću njeměješe a cholowy běchu wjetke. Hilžbjeta da jemu dwaj euraj, kotrejž měješe w kapsy płašća.

„Ow, wutrobny džak“, so hólc wjeseleše a smaleše wokoło rózka.

Hilžbjeta bydleše zhromadnje ze swojim dwacećilětnym synom Jakubom, studentom prawnistwa, tu we wulkoměće njedaloko łobja. Tak móžeše sej młody muž kóšty za studentsku stwu lutować a mać njebě sama. Druhdy so jej styskaše za před třomi lětami zemřětym mužom. Kaž nětko, hdyž by jemu rady wo zetkanju z hólcem powědała. Ale štó wě, hač by jemu to docyła wupowědała, wšako wón tajke něšto rady njewidžeše. „Hólc zaso přińdže“, by mandželski situaciju komentował. Teho bě sej Hilžbjeta wěsta. Jeje muž bě stajnje přećiwu kóždemužkuli žebrenju wustupował. Hdyž widžeše na wobchodnych dróhach džeci wo jałmožnu prosyc, so wosebje mjerzaše. A swojemu synej bě samo zakazał, ze šulskimi towaršemi na dnju swjateho Mikławaš dom wot domu běhać.

Někotre dny pozdžišo, Hilžbjeta bě skoro doma, steješe swětłowosaty hólc nadobo zaso před njej. Bě krótko do třěceho adwenta a wona bě Drježdžanski wosušk a dalje wěcki za swjate dny nakupowała.

„Směm wam pomhać, tošu horje njesć?“, so hólc zdwórliwje wopraša.

Hilžbjeta bě překwapjena a do teho zwoli, wšako bydleše w štwórtym poschodze. W koridorje so wona jeho wopraša, hač nochce kakaw abo limonadu pić.

„Džakuju so, to njeje trjeba, božemje.“ A hižo bě wón zaso wonka na schodach.

„Pój nož chwilk uť, sym wčera hdowne bracle napjekła.“ Hólc so zawróci a džěše sobu do kuchnje.

„Kak da scyła rěkaš?“

„Antonijo“, wón wotmołwi a kusny do poprjančka z worješkami. „Hmm, to słodži. Nětko pak dyr bju domoj“, a hižo bě z durjemi won.

Hilžbjeta powědaše swojemu synej při wječeri wo zetkanju z Antonijom. Syn bě skeptiski.

„To nimam za dobre, zo cuzych ludži do bydlenja pušćiš. Hólc tola scyła njeznaješ, štó wě, w kotrym nadawku je wón po puću.“

Syn dopominaše Hilžbjetu na jeje muža.

„Njemoluj hnydom čerta na scěnu. Nje móže tola kóždy, kiž swoju pomoc poskića, zlostnik być. A potom hišće džěčo.“

„Prošu pak će tehodla, budž kedžbliwi!“

Bě srjedu do patorzicy. Hilžbjeta rjedžeše swoje bydlenje. Na přeni dzeń hód bě sej swójbu sotry přeprasyła. Chcyše sčasom z přihotami hotowa być. Klinkaše. Deleka steješe Antonijo a so přez rěčnu připrawu wopraša, hač móže jej něšto pomhać. Wona stłóci knefl. Hólc njebě sam. Wo hłowu mjeńša holčka, runje tak swětłowosata, so na nju směješe.

„Ow, je to twoja sotra, Antonijo?“

„Haj, to je Mija a dyr bju džensa na nju kedžbować.“ Holčka so wćipna rozhladowaše.

hižo kapu zwoblěka. Z faška stwineho kamora wučahny Hilžbjeta titku gumijowych barikow.

„To tola njeje trjeba, smój hižo mandariny jědłoj“, Antonijo so dliješe titku přiwzać. Žona pak tykny ju jemu do zaka anoraka.

„Za waju pomoc a žohnowane hody.“ Džěsci skakaštej po schodach dele.

Nawječor přińdže Jakub domoj. „Hdže da sy poprawom moju škleńčanu kulu schowała?“, so wón při wječeri njenadžicy wopraša.

Hilžbjeta so nastróži a chwataše do koridora. Kula na zwučonym městnje regala njesteješe! „Božičkcy!“, z njeje wuprasny, „to tola móžno njeje, njejsym scyła ničo pytnyła!“

„Je će tón hólc zaso wopytał? Ach maći, sy tak lochkomyšlna a předobroćiwala!“

Škleńčana kula bě hodowny dar džěda za Jakuba, jako bě tón pječ lět stary. Hdyž

Rys.: Hanka Šěnc

„Jeli chćetaj, móžetaj za sadowu solotej mandariny bělić.“

„Haj, rady.“

Hilžbjeta namoľweje woběju, sej najprjedy w kupjeli ruce wumyc, prjedy hač započinatej w kuchni z bělenjom. Džěsci to hižo cyle derje dokonještej. Samo móličke běle nitki čisće wotćahnyštej.

„Hdže da staj waju staršej?“, so wona jeju kaž připódlu wopraša.

Mija hladaše wuskostliwje na swojeho bratra.

„Mama je w chorowni. Je měła ćezku operaciju. Papa je prajił, zo njewě, hač móže hody zaso doma być. Wón jězdzi z nakladnym awtom a je druhdy cyły tydžeń po puću.“

„A štó so potom wo waju stara?“ Hilžbeji bu styskno.

„Mamy susodku, pola kotrejež móžemoj přenocować. Nětko pak dyr bimoj hić. Wona hižo čaka.“

Džěsci stanyštej. Mjeztym zo Antonijo bělizki do bowa čisny, so Mija w koridorje

kulu traseš, lětaja sněženki nad płachtakom. Za Jakuba fascino waca hra a wosebita dopomnjenka na džěcacy čas, jako bě z džědom zhromadnje na jězorje płachtakował. Ženje njeby so wot drohotneho dara džělił.

Što nětko? Policiju zawołać? „To nima zmysła, jutře pak so wobhonju, hač tu we wokolinje džěsci něchtó znaje“, rozsudži syn.

Hilžbjeta bě zrudana. Nic jenož, dokelž bě škleńčana kula přeč, ale tež, zo bě so w džěscomaj tak myliła. Je zrědka tajkej přistojnej a pomocliwej džěsci dožiwiła. Někak wšak nochcyła swoju dowěru do dobreho w ćłowjeku spušćec.

Patorzicu rano klinkaše. Před durjemi steješe Antonijo ze škleńčanej kulu w ruce. „Wodajće prošu. Moja sotra je kulu do swojeho kabata tyknyła. Sym to hakle doma pytnył. A to je za was.“

Antonijo dari jej samopaslenu hwězdu a mału swěčku. Wobličo Hilžbjety so rozswětli.

Měrana Cušcyna

Z wustajeńcu wo serbskich cyrkwjach to serbske zaso budzić

Pučowaca fotowa wustajeńca „Serbske cyrkwy mjez Lubijom a Luborazom“ Budyškeho Serbskeho muzeja z motiwami Jürgen Mačija je spočatk oktobra swoju jědnatu staciju w Kamjenej pola Lubina docpěla. Lětsa poby hižo w Žym Komorowje, Lubiju, Wětošowje, Kamjencu, Grodku, Gubinie a Baršću.

Fararka Dörte Wernick je 6. oktobra wosadne popołdne organizowała, na kotrymž přednošowaše muzejownica Andrea Pawlikowa z pomocu mnohich fotow pod hesłom „Ewangelske-katolske-serbske“ wo aktualnej situaciji Serbow. Při tym skedźbni na wosebite stawizny regiona, z kotre-

hož wuńdze přenja serbska kniha z lěta 1574 runje tak kaž žołma přeněmčenja w lěće 1668 postajeneje „Ohnvorgreifliche Monita“ k wutupjenju serbsčiny tež w cyrkwi. Přeložene wujimki z Arnošta Mukoweje statistiki z lěta 1884/86 wo Serbach wokoło Lubina sej mnozy wosadni sobu domoj wzachu. Zajim za něhdyšu serbskosć regiona zaso přiběra. To dopokaza wosadny chór w drastach Blótowskich Serbowkow wokoło Lubnjowa a Noweje Niwy, kiž wotměnjejo serbske a němske štučki zanjese.

Tež na druhich stacijach pučowaceje wustajeńcy bě zajim za serbske stawizny

Fararka Dörte Wernick pokaza sudobi za Bože wotkazanje, kiž so na serbskich kemšach wužiwašej.

Ze serbskimi a němskimi štučkami wobrubu wosadny chór wotewrjenje wustajeńcy w cyrkwi w Kamjenej pola Lubina.

Foće: A. Pawlikowa

pola tych, kiž sej ju wobhladachu, wulki. Potrjeba na dalšim sledženju k temje je wočiwidna. Mały džěl zasypanych serbskich stawiznow chowa so w Mukowej Stastisce Łužiskich Serbow. Wotpowědne pasáže so wosadnym fararjam w zwisku z wustajeńcu stajnje w němskim přeložku sprosředkowachu.

Kónc oktobra k reformaciskemu swjeźenjeju pučowaše wustajeńca dale do Łukowa. Jako dalše wustajenske stacije su kłětu předwidžane Choćebuz, Luboraz, Bryland a Kalawa. **Andrea Pawlikowa**

120. pósmjertne lěto Jana Bjedricha Tešnarja

W tom lěše jo 120. pósmjertne lěto fararja Jana Bjedricha Tešnarja. Wón jo se naroził blisko Gołkojc, wuchóžil chóšebuski gymnazium, studěrował teologiju a nejprjerwej žělał ako fara-diakon pši Serbskej cerkwi w Chóšebuzu. Pěš lět pó psistajenjeju w Chóšebuzu jo pak wósadu spuščil a šel do jsy Nieda, žinsa Niedów na pólskem bóce, 13 kilometrow na pódpódnju wót Zgórlca. Tam jo pón až do swójeje smjerši w lěše 1898 fararil a bydlil.

Som raz słyšała, až jo Tešnar Chóšebuz spuščil dla małego myta. To jo móžno, ale jo wón z tym rownocasnje spuščil Łužycu a Serbow? Měnim, až nic. Farar Tešnar jo Łužycu fyziski spuščil, ale nic we wutšobje! Južo sedym lět pó spuščenjeju Chóšebuz a jo wudał knigły „Ten Kněz jo mój pastyr“, kenž su hyšći wěcej znate ako „Prjatkarske knigły“. Toš te prjatkarske su dojšpili styri nakłady, njewšedny pódawka za Dolnu Łužycu! To groni, až písamem w kuždem serbskem domje su se namakali. A hyšći žinsa starše luže wulicuju, až su dejali nježelu swójom starjšym cytaš z toš tych

knigłow. K tomu pomogło jo zawěsće Tešnarjowy wósebny dar prjatkowanja, ako jo lužam do wutšoby šel. Teke my smy doma Tešnarjowe knigły měli. Z toš tymi prjatkowanjami jo wón dał serbskim wejsanarjam broń do rukow pšešiwom nimskemu wliwoju w cerkwi a psiběrajucej libje nimskich fararjow. A serbske luže su žekowne byli, su napšawdu cytali w jogo knigłach, kuždu nježelu, někotare snaž až do žinsajšnego.

Zastužby Tešnarja pak segaju hyšći dalje. Wón jo sobu žělał na nowowudašu serbskeje biblije w lěše 1868, sledneje celkowneje dolnoserbskeje biblije, ako jo se šišćała. Rowno w zajžonem casu smy wjele wót teje biblije zgónili, dokulaž jo se w originalu stajiła do interneta a jo tak zajmcam zasej psistupna. Stej to zwónožilej Serbski institut a Spěchowanske towaristwo za serbsku rěč w cerkwi z.t. Teke

Jan Bjedrich Tešnar (1829–1898)

Repro: SKA

ako CD jo k dostašeju a samo nowošć jo psedwižony. Tešnar a druge fararje by se zawěsće wjaselili.

Mimo biblije jo Tešnar teke wobžětał wšake wudaša duchownych kjarližow. A ako Mašicar (jo był dlužke lěta teke psedsedar Mašice Serbskeje) a farar jo wudał spis „Mjertyn Lutherusa žywjenje a statki“ ako teke pisał nastawki za

serbske publikacije. Ako psiwisnik Ochrańskego gibanja jo zestajil casopisa Póbožne glose z bratšojškeje gmejny a Misionske powěsći.

Pšez wobžětanje biblije a swójo literarne žěto jo Tešnar dolnoserbski pšawopis konsoliděrował a pótwaržil chóšebusku narěč ako pisnu rěč. To wšo nam groni, až jo był wjelgin pilny a až jo wostał sebje a swójomu ludu zwěrný, teke w cuzbje. Za wšo jogo statkowanje smy jomu žinsa hyšći žekowne. **Madlena Norberg**

Putnikowanje ewangelskich kšescijanow za klimowu pšawdosć

Lětos putnikuju ewangelske kšescijany za klimowu pšawdosć – a to južo tšěši raz. Tak jo se mała kupka wót 9. septembra wupórata w měsće Bonn pód motom „Geht doch! Idźcie!“. Dwójorěčne jo moto, dwójorěčne su spiwarske a teke nalipki za nakšebjatniki putnikowarjow. Rozmjej: cel teje kupki su Katowice w Pólskej, w górnosla-zyńskem wuglowem rewěrje. We tom měsće ga bužo zachopjeńk decembra klimowa konferenca wót UNO, „COP24“. Droga tego putnikowanja wježo pó Nimskej, pšez wšykne tši wjelike wuglowe rewěry kraja. Ducej su wót wósady do wósady, wšojadno, kaku konfesiju ma. Wóni woglěduju se tak pomjenjone „bólece městna“, ako jamy, a „mócujuce městna“, ako na pšikład ekološki projekt „Eine Spinnerei“ w Nowem Měsće w budyšńskem wokrejsu.

Licba putnikowarjow se změnja, jano mačka gjarstka jich jo wót zachopjeńka w Bonnje do kónca w Katowicach pódlá. Zwětšego bjeru luže tyženja a du sobu. W Dolnosakskej jo raz ceta šulska ředownja pódlá byla, a tež wjelike městna pšiwabiju wjele luži – w Drježdžanach jo jich 80 bylo. Dnja 3. nowembra su wóne putnikowarje pšišli do serbskeje Łužyce, to groni wót Radeberga do Kamjeńca. Pódlá jo mjaztym jano 20 luži. Teke wu nas pšeno-ucuju raz wšykne zgromadnje w rumnosćach wósadow, raz familije je góspoduju. Tak su we Wórjejcach byli gósci katolskeje wósady „Swěteje familije“ a w Slěpem 5. nowembra wu ewangelskej wósaze jsy. Dalšne stacije we Serbach su byli Grodk, Chóšebuz a Janšojce. Etapy we Łužycy jo organizěrowała chóšebuska Wobswětowa kupka ako žěl Zeleneje ligi.

Pšisamem kuždy žeń su putnikowarjam wugótowali kulturny program, filmowy wjacor abo koncert. We slěpjańskej wósa-

Klimaputnikowarje na „Serbskem wjacorje“ na Njepilic dwórje w Rownem Foto: S. Krawcojco

že su luži wuwitali ze „Serbskim wjacorom“, a to na Njepilic dwórje w Rownem. Tam su byli pšosone na wegetariski serbski bifet, ako su jim pšigótowali w góspodliwej kuchni tego dwóra. Wulicowali su wót swó-jich nazgónjenjow na tom dnju, wót awtow, ako su je pšedogónili a žož jězdźarje su jim pšikiwali, zatsubili a se wjaselili. Teke to nawopacne jo se bóžko tšojło, awta firmy LEAG su jim samo za chylku zadorali, dalej hyš. Daš jo, kaž co, na tom wjacorje su hyšci wjele slyšali. Manfred Hermaš jo witał gósci a pšednosował wó stawiznach Serbow a teke wó situaciji slěpjańskeje serbskeje rěcy. Manfred Nickel wót Njepilic towaristwa jo powědał wót Njepilic Hanza a wót historije tego dwóra a jo wu-żywał to jadno a druge serbske słowo. Pótom stej Pjeńkoc Edith a Kito wót Rowni-skego žiwadla gralej tšojerško, a to krađu w serbskej rěcy, a to grono jo tež bylo wót serbskich drastow.

W běgu wjacora su pómašem dochadali slěpjańske góspodarje, ako su kšěli swóje nocne gósci wótholiš. Ako jo nam Joachim Lenz z Marburga gronił, jo wón był krađu pšechwatany, kak komfortabelne to putnikowanje jo. Wón jo nam wulicował, až jo pódlá, dokulaž co se zasajžowaš za změnu energije. Wšykny ga musy pó lětosnej suchoš a góročoše jasne byš, až klima se změnja, a pšesíwo tomu co to swójo cyniš.

Pšiduce žeń su putnikowarje dalej šli do směra Grodka. Nježli až su se dali na drog-u, jo fararka Jadwiga Malinkowa pó nabóžninje w slěpjańskej cerkwi hyšci kołkowała te „putnikowarske wupokaze“ z kołkom slěpjańskeje wósady. Dalej jo šlo do Grodka. Pšiduca serbska wjas, do kótare-jež putnikowarje su pšišli, su byli Janšojce. How jo faraf Ingolf Kšeńka swěšił nabóžni-nu pšed janšojскеju milnarnju, a wjacor jo był kšasny koncert w janšojскеju cerkwi.

Stefanie Krawcojco

Pó nabóžninje w slěpjańskej cerkwi jo fararka Jadwiga Malinkowa kołkowała te „putnikowarske wupokaze“ z kołkom slěpjańskeje wósady. Foto: C. Latussek

Dwójorěčne moto klimaputnikowarjow „Geht doch! Idźcie!“ Foto: C. Latussek

Chronika lětušeho wudaća elektroniskeje delnjoserbskeje biblije z lěta 1868

12/2013

Hłowna zhromadźizna Spěchowanskeho towarstwa za serbsku rěč w cyrkwi (dale STSRC) wobzamkne namjet Christiany Piniekoweje, so wobročić na Serbski institut w Choćebuzu (dale SI) dla wozjewjenja delnjoserbskeje biblije z lěta 1868, kiž bě SI 2005 dał elektronisce wotpisać za digitalny korpus wot firmy w Chinskej.

17.12.2013

W nadawku STSRC wotpóstanje lista na SI, nastajenje koncepcije kaž tež časoweho plana za zwoprawdźenje předewzaća po win-win-strategiji resp. po principje wzajemneho wužitka

5.2.2014

Wotměje so přenje zetkanje STSRC (Christiana Piniekowa, Werner Měškank) a SI (Hauke Bartels, Fabian Kaulfürst), na kotrymž so předstaji a schwali koncepcija: wozjewjenje serbskeje biblije 1868 w frakturnym a we łačónskim pismje w digitalnej formje za wobrazowku hač do jubilejeho lěta 2018.

Hač do 11/2014

Fabian Kaulfürst nastaja prawidła za elektroniske korekturane čitanje wotpisaneje dataje we wothłosowanju z IT-specialistom Marcinom Szczepańskim ze stron SI a přihotuje jednotliwe tekstowe dataje. Christiana Piniekowa pyta ze stron STSRC za čłonomi čestnohamtsce skutkowaceje projektoweje skupiny za čitanje korektur. Skupina zestaja so ze šěsć čłonow: Lothar Burchardt a Margot Hašcyna z Drjenowa, Michał Kuryłkowicz ze Sopota, Anna Maria Šulcojz z Lipska/Tšupca, Hartmut Leipner a Christiana Piniekowa z Choćebuzu.

6.12.2014

Na hłownej zhromadźinje STSRC přednje se so přehlad wo dotalnym stawje džěla kaž tež próstwa wo financowanje wudaća, kotraž so přiwozmje.

10.12.2014

Prěni raz zetka so serbska bibliska skupina (dale SBS) w SI: přewostajenje fotodataje historiskeje biblije na CD, zwučowanje korekturneho přirunowanja tekstoweju wariantow při wobrazowce.

5.2.2015

Dóndže mejlka Fabiana Kaulfürsta z powěšću, zo je 117 stawow přehladane, a z próstwom wo přehladanje dataje z bibliskimi mjenami. W běhu lěta přirunuje Christiana Piniekowa pisanje bibliskich mjenow ze wšelakimi wudaćami (hornjoserbska

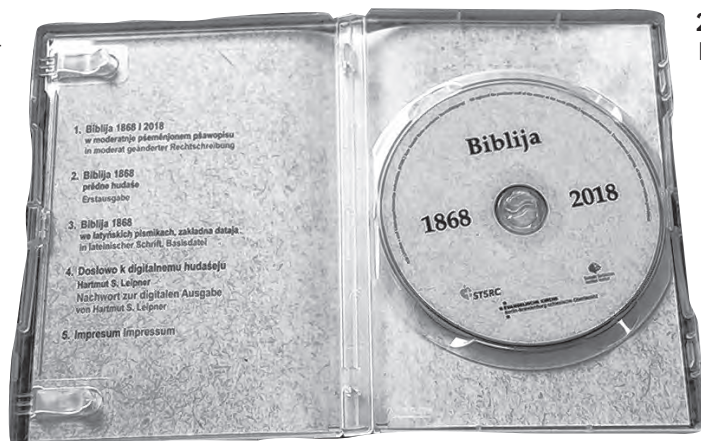

Foto: Werner Měškank

ewangelska biblija z lěta 1905; Perl-Bibel Luthera, 1968; Nowy testament w přetožku Ulricha Wilkensa, 1979; hornjoserbska katolska biblija z lěta 2007, delnjoserbske perikopy z lěta 2011). Rezultat: žana rewizija pisanja bibliskich mjenow

12.12.2015

Dohodowny wulět čłonow SBS do Budyšina na hodowny koncert 1. serbskeje kulturneje brigady w Michałskej cyrkwi, kotrejež stawizny předstaji skupinje superintendent Jan Malink, a wopyt Wjačlawskich wikow

1/2016

Biblija je dopřehladana.

Wot 2/2016

Fabian Kaulfürst a Marcin Szczepański, kiž staj STSRC tež poradźowaloj we wšelkich techniskich prašenjach, zadžělataj korektury z pomocu najnowšeje digitalneje techniki a specielnje wuwiteho knowhowa. Džělataj na konwersiji a dyrbitaj rjad padow rozrisać, kiž njehodža so awtomatizować.

25.5.2016

Zetkanje SBS w SI k zakónčenju korekturneho džěla na wjace hač 1 500 stronach

2017

Rozrisanje wšelkich rěčnych prašenjow, diskusija wo formje wozjewjenja. Kaž planowane wotpočuje w lěće reformaciskeho jubileja džěl džěla druhich cyrkwinskih aktiwitow dla. Wudžěta so zřecenje mjez SI a STSRC.

18.1.2018

Hauke Bartels jako direktor SI a Hartmut Leipner jako předsyda STSRC podpisataj dojednanje wo přewostajenju datajow biblije k wozjewjenju w digitalnej a čišćanej formje. Tež SI chce na svojich internetowych stronach korigowanje wotpisany bibliski tekst wozjewić.

1/2018

Ze stron STSRC dobudže so Marion Kwicojz z Lipska za grafiske wuhotowanje CD.

2 do 4/2018

Firma w Chinje wotpisuje w nadawku STSRC liturgiske pokazki. Z tym je wotpisk biblije kompletne.

6 do 8/2018

Hartmut Leipner a Christiana Piniekowa čitaj kónčnu korekturu stajaneje biblije. Přihotuje so namša k přepodaću digitalneje biblije. SI staji bibliju online (<http://www.dolnoserski.de/biblija/>).

29.8.2018

Dóndže mejlka z informaciju, zo je dóšo pak z cejdejkami „Biblija 1868 / 2018“.

2.9.2018

Swjedźenske dwurěčne kemše k 30lětnemu wobstaću džěloweje skupiny Serbska namša, k jubilej 250. serbskich kemšow nowišeho časa a k 150lětnemu jubilej serbskeje biblije z přepodaćom jeje digitalneje wersije w Němskej cyrkwi w Choćebuzu. Kemše wuhotuja mjez druhim generalny superintendent Martin Herche ze Zhorjelca, serbska dušepastyrka Katharina Köhlerowa z Dešna, Karolina Harpoc a chór Łužyca.

9/2018

Wuńdže Nowy wósadnik z dokumentaciju předowanja Martina Herche a postrownych słowow (Clemens Betge, zamołwity za serbske prašenja při konsistoriju EKBO; Manfred Hermaš, předsyda Serbskeje přirady EKBO; Jan Malink, Serbski superintendent w sakskej krajnej cyrkwi; Mato Krygař, předsyda Serbskeho ewangelskeho towarstwa; Dawid Statnik, předsyda Domowiny; Jurij Łušćanski, předsyda Maćicy Serbskeje).

Facit

Elektroniska wersija serbskeje biblije 1868 předleži w třoch digitalnych wariantach: 1. dataja w frakturnym pismje; 2. dataja we łačónskim pismje, hdžež je so prawopis moderatnje přiměřil (na př. h-pisanje), a 3. zakładna wotpisanska dataja we łačónskim pismje z wosebitymi pismikami. Nowowudaće originalneho teksta biblije po 150 lětach ma wjacory wotmysl: K jubilej je STSRC chcyło spřístupnić džzensnišim čitarjam a čitarkam klasiskosć bibliskich tekstow a jim wuwědomić rjanosć serbskeje rěče. Zdobom pak chce tež zakład položiť za šěroke wužiwanje teksta we wosadnym džěle kaž tež za jeho rewiziju.

Cejdejka je dóstać přez STSRC.

Christiana Piniekowa

Serbski kónc tydženja ewangelskeho towarstwa w Hainewalde

Serbske ewangelske towarstwo běše wot 12. do 14. oktobra nětko hižo k druhemu razej na „Eurodwór“ do Hainewalde w Žitawskich horinach na tradicionelny serbski kónc tydženja přeprošo. Pod heslom „Ja chcu će žohnować“ zetka so při najrjeńšim nazymskim wjedrje jědnaće džěći a jědnaće dorosćenych z Łužicy, ze Šwikawy a z Münstera w starobje wot štyri do 62 lět, zo bychu wo žohnowanju rozmyslowali, serbsku zhromadnosć hajili a so w krasnej wokolinje wočerstwili.

Ze zhromadnym popołdnišim kofejpicom a přenim wotkryćom krasnych wólnočasnych poskitkow ležownosće so kónc tydženja zahaji. Po rozdželenju stwow a zhromadnej wječeri zetkach so wobdžělnicy, zo bychu so při wšelakich hrach a zhromadnych spěwach mjezsobu zeznali. Gunnar Krawc ze Šwikawy při tym kaž hižo loni wuběrny na gitarje přewodžeše. Po wječornej modlitwje z džěćimi rozpominachu dorosćeni pod nawodom Serbskeho superintendenta Jana Malinka wo Aaronitskim žohnowanju ze 4. knihi Mójzasa, po zdaću najstaršim znatym žohnowanju w bibliji. Z tutymi słowami žohnuje so hač do džensnišeho wosada na kóncu ewangelskich kemšow. Wječor wuklinči ze zhromadnej bjesadu.

Hižo do snědanje wužichu džěći sobotu rano poskitk, na dworje při picowanju zwěrjatow, kaž kozow, wosotow a wujkow sobu pomhać. Po rańšej modlitwje a slódněj snědanju zetkach so dorosćeni zaso pod nawodom Serbskeho superintendenta k rozpominanju wo žohnowanju. W dwěmaj skupinomaj zaběrachu so z heslami

z 1. knihi Mójzasa a wudžěłachu wuznam słowow wo stworjenju zemje za nas hač do džensnišeho, kaž žiwjenju w zhromadnosći, swjećenju njedzele jako swobodny dzeń a respekt před přírodou.

Mjeztym rozpominachu džěći pod nawodom fararki Jadwigi Malinkoweje wo cyle wšelakomaj dwójnikomaj Esawje a Jakubje ze Stareho zakonja a nazwučowachu stawiznu za njedželnije kemše. Čas hač do wobjeda wužichu dorosćeni za bjesadu a wočerstwjenje w rjanej přírodě, mjeztym zo džěći na sportnišću za bulom hanjachu abo po haće čolnikowachu.

Po krótkej připołdnišej přestawce a swačinje podachmy so do bliskeho Ochranowa. Přenja stacija běše swětoznata hwězdowa manufaktura, hdžež móžachmy při zhotowjenju hwězdow přihladować a sej film wo jeje stawiznach wobhladać. Za džěći běše překrasnje, po nutřkowym hrajkanišću krosnować. Na to podachmy so do města, hdžež nam superintendent Malink skrótku stawizny Ochranowa a najwažniše domy předstaji. Běše impozantnje, do kompletne běteje cyrkwinskeje žurle z jeje někak 600 městnami pohladać směć! Na kěrchowje wopytachmy najwažniše rowy wokolo hrabje Zinzendorfa, najwuznamnišeho dobroćela při založenju Ochranowa. Z małeje wuhladneje wěže na kromje kěrchowa wobdžiwachmy krasnu wokolinu ze so pisanjacymi lisćowcami. Pućowanje zakončichmy k wjeselu džěći z małym lodom. Nětko pak běše načasu, so k wječeri do Hainewalde nawróćić.

Wječor wuklinča z wječornej modlitwje a wšelakimi hrami.

Při rowje hrabje Zinzendorfa w Ochranowje

Foto: T. Bejmakowa

Po njedželnjej snědanju pakowachmy waćki a stwy za přichodnych hosći wurumowachmy. W 9.30 hodž. zetkachmy so na hornjej žurli, zo bychmy serbske swójbne kemše swjećili. Liturgiju měješe fararka Malinkowa a superintendent Malink předowaše wo temje kónca tydženja, wo žohnowanju. Do teho pak předstajichu nam džěći sobotu nazwučowanu stawiznu wo cyle rozdželnymaj dwójnikomaj Jakubje a Esawje, předstajenymaj wot dwójnikow Roberta a Jakuba, rolu staršuju přewzašaj Lena a Lukas.

Po obligatoriskej kopańcy zesydachmy so na zahrodze k wuhódnocenju kónca tydženja. Přitomni běchu sej přezjedni, zo skići „Eurodwór“ Hainewalde optimalne wuměnenja za dalše tajke kónctyždenske zetkanja. Wosebje džěći wuprajichu próstwu, hišće dlěje tu přebywać směć. Na kóncu wothłosowaše so wo namjeće, serbski kónc tydženja w nalěcu na kóncu jutrownych prózdnin přewjesć, dokelž maja w tym času wšitke zwjazkowe kraje prózdniny. Dokelž so namjet přez wothłosowanje přiwza a „Eurodwór“ bě hišće swobodny, zetkamy so hižo, da-li Bóh, na přichodnym serbskim ewangelskim kóncu tydženja za poł lěta wot 26. do 28. apryla 2019. A štóž chce, móže sej tu hižo wot štwórtka, 25. apryla, dojeć. Ze zhromadnym wobjedom zakonči so serbski kónc tydženja.

Wutrobny džak fararce Malinkoweje za přihot, organizaciju a přewod kónca tydženja a superintendentej Malinkej za jeho džěło z dorosćenymi a wěcywustojny přewod po Ochranowje. **Tereza Bejmakowa**

Wobdžělnicy Serbskeho ewangelskeho kónca tydženja

Foto: T. Krygarječ

Rozprawa Serbskeho ewangelskeho towarstwa na lěto 2018

Přednjesena na sobustawskej zhromadźiznje na reformaciskim dnju w Rakecach

Serbske ewangelske towarstwo ma tučasnje 48 člonow. Žarujemy wo knjeza Ernsta Mikela z Kumšic, kotryž bě 21. awgusta w starobje 85 lět zemrěl. Witać móžemy nowych člonow mjez nami: knjeni dr. Lubinu Malinkowu z Rakec a knjezow Friedharda Krawca z Wulkeje Slóńcy, Gunera Krawca z Mülsena pola Šwikawy a Benjamina Wirtha z Budyšina.

Předsydstwu towarstwa přislušeja Stefan Cuška, dr. Günter Holder, Mato Krygař, Jan Malink, Měrcin Wirth, Günter Wjenk a Arnd Zoba. Trójce je so předsydstwo lětsa w Serbskim domje w Budyšinje schadźowało.

Džěło w minjenym lěće

Přnje zarjadowanje po lońšej sobustawskej zhromadźiznje bě zhromadźizna Spěchowanskeho towarstwa za serbsku rěč w cerkwi, kotraž so sobotu do přenjeho adwenta na Choćebuzu wotmě. Na njej wobdźělštaj so Mato Krygař a Měrcin Wirth. Ze zajimom smy wo wobšěrnym džěle delnjoserbskeho towarstwa slyšeli.

Přichodne zarjadowanje bě **adwentnička**, kotruž swjećachmy njedzelu druhého adwenta na Michałskej wosadneje žurli w Budyšinje.

W měrcu wotmě so **džěłarnička serbskich Bjesadow** na kotruž běchu Wojerowscy do Horow přeprošili. Nahladna ličba wosadnych z Wojerowskich kónčin kaž tež z Rakec, Hodźija a Buकेc so wobdźělili a dožiwili pisany program. Wjeseli my so, zo so ludžo na Bjesadach zetkawaja a z tym serbske wosadne žiwjenje wobohaća. Chcemy Bjesady tež dale podpěrować a z tym pomhać Bože słowo w serbskej rěči zaručić. Tehodla přeprašujemy 3. nowembra na zwučowanje w čitanju liturgiskich tekstow na Michałsku faru w Budyšinje. Je to nowa forma našeho džěła a přinđzemy z nowymi ludźimi do zwiska. Je wažne, zo přeco zaso spytamy naš kruh rozšěrć a to damy ludžom skladnosć serbsku rěč natožować.

23. meje bě **sakski krajny biskop** dr. Carsten Rentzing zastupjerjow Serbskeho wosadneho zwjazka na rozmołwu do swojeje kenclije w Drježdžanach přeprošył. Na njej wobdźělchu so Jan Malink, Mato Krygař, dr. Günter Holder a Měrcin Wirth. W rozmołwje informowachmy tež wo aktiwitach Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Krajny biskop ze zajimom na naše rozprawy slyšaće a přilubi, zo chce Serbow wopytać. Składnosć za to skići klětuši serbski cyrkwinski dzeń w Budyšinje.

Lětuši **Serbski ewangelski cyrkwinski dzeń** swjećachmy 2. a 3. julija w Hodźiju. Na sobotnišim zarjadowanju slyšachmy zajimawy přednošk Trudle Malinkoweje

wo serbskich slědach w Hodźijskej wosadze. Njedzelnje kemše swjećestaj Serbski superintendent Jan Malink a Hodźijski farar Christoph Rummel. Popołdnu dožiwichmy na žurli hosćenca „Kjelenjej“ džiwađlowu hru Slepjanskich šulerjow „Das Gestern ist das Heute von morgen“. Cyrkwinski dzeń w Hodźiju bě zaso poradženy swjedžen.

Sobotu, 18. awgusta, bě **serbski swjedžen we Wuježku**. Běše to 14. raz, zo zetkachu so swójby na pućowanje a po tym na dworowy swjedžen na Pawlikec statoku. Po nutrnosći ze Serbskim superintendentom předstaji delnjoserbska skupina Kula Bula pisany program hač do połnoćy. Swjedžen běše z wjac hač sto přihladowarjami jara derje wopytany. Džakować mamy so pilnym hosćicelam z Buकेčanskeje wosady, kiž běchu zaso wšitko derje organizowali a přihotowali.

Za 2. september běchmy na wulět ze **Serbskim busom** do Delnjeje Łužicy přeprošili. Bohužel bě jenož mały přizjewjenjow. Tak smy jenož z wosobowym awtom do Choćebuza jěli, zo bychmy so na swjedženskich kemšach wobdźělili. Běchu to 250. kemše, kiž so po wožiwjenju serbskich kemšow w lěće 1988 swjećachu. Na nich předstaji so digitalna delnjoserbska biblija, kotraž bě na zakładze posledneho wudaća biblije z lěta 1868 nastala. Posředkowali smy wutrobne postrowy našich sotrow a bratrow z Hornjeje Łužicy.

Na **nabožnym kóncu tydźenja** w oktobru w Hainewalde pola Žitawy smy so z temu „Žohnowanje“ zaběrali. 22 wobdźělnikow, mjez nimi jednaće džěci, je dwaj dnjej rjanu serbsku atmosferu dožiwili. To běše wočerstwjenje za dušu. Wutrobny džak ma so tu fararce Malinkoweje a superintendentej Malinkeje za přihot a přewjedženje wuprajic. Klětu chcemy so zaso zetkać, a to hižo hnydom po jutrach. W tym času maja wšitke zwjazkowe kraje hišće prózdny.

We wobtuku publikaciskich předewzaćow móžemy rozprawjeć, zo je **Pomhaj Bóh** tež lětsa zaso prawidłownje wuchadzał. Džakujemy so dołholětnej redaktorce Trudli Malinkoweje a Luciji Bejmineje, kotraž je loni džěło korektorki přewzała.

Ochranowske hesła za lěto 2019 su w LND wušli. Za čišć přihotował je zaso Hinc Šolta z Lauterbacha.

Přehlad wo financach

Lětsa smy hač dotal dostali dary we wysokosći 700 eurow a sobustawske přinoški we wysokosći 279 eurow. Dale dóstachmy přiražku krajnjeje cyrkweje za nabožny kónć tydźenja 2017 w Hainewalde we wysokosći 505 eurow. Kolekta cyrkwinskeho dnja

w Hodźiju wunjese 1 230,80 eurow. Cyłkownje mamy dotal dochody we wysokosći 2 714,80 eurow.

Wudali smy dotal 2 494,57 eurow, a to za cyrkwinski dzeń 1 597,80 eurow, za dworowy swjedžen we Wuježku 500 eurow, za džěłarničku Bjesadow na Horach 57,98 eurow, za wudaće Ochranowskich hesłow 200 eurow a za drobnosće 138,79 eurow. Za Pomhaj Bóh smy na darach dóstali 947 eurow a abonentske pjenjezy 1 094,67 eurow. Załožba za serbski lud podpěruje wudawanje z 20 870 eurami a Sakska krajna cyrkej z 4 350 eurami. Z tym je wudawanje časopisa tež lětsa zaso zaručene. Džakujemy so wšitkim daricelam, kotřiž džěło našeho towarstwa a wudawanje časopisa Pomhaj Bóh podpěruja.

Cyłkowne financielne zamóženje Serbskeho ewangelskeho towarstwa wučinješe na spočatku tuteho lěta 17 934,25 eurow.

Wuhlad na lěto 2019

Cyrkwinski dzeń přihotuje so za 15. a 16. junija w Michałskej wosadze w Budyšinje, kotraž swjeci klětu 400. jubilej swojeho založenja jako serbska wosada. Jubilej je nam z přičinu, cyrkwinski dzeń w Budyšinje přewjesć. Na sobotnišim zarjadowanju wopyta nas krajny biskop dr. Rentzing. Planujemy za sobotu mały serbski wosadny swjedžen z přednoškom, z programom za džěci a z hudźbnym poskitkom.

Džěłarnička serbskich Bjesadow budže 2. februara w Hodźiju a dworowy swjedžen 7. septembra we Wuježku. Wudawanje Pomhaj Bóh a Ochranowskich hesłow dale wobstaramy. Sobustawsku zhromadźiznu přewjedžemy zaso na reformaciskim dnju. Naše towarstwo wobstaji klětu 25 lět.

Problemy a džak

Nadal nimamy žane serbske nabožne džěło z džěcimi we Witaj-skupinach a na zakładnych šulach. Wotpowědne městno pola Serbskeho wosadneho zwjazka je dale wakantne a tak njemóžemy resursy wužiwać, kiž su nam w džěle ze swójbami a džěcimi poskićene. Wažne čezišćo za přichod towarstwa wostanje zdobywanje nowych člonow. Dalše prašenje je, kak ma so prezencja w nowych medijach polěpsić. Člon předsydstwa Stefan Cuška je so wo to starał, zo je naše towarstwo nětko online pola facebook.

Na kóncu rozprawy so wšitkim člonam našeho towarstwa a wšěm dalšim džakujemy, kotřiž so wo serbske ewangelske wosadne žiwjenje prócuja a je podpěruja. Nadžijamy so na dalše dobre zhromadne džěło.

Mato Krygař, předsyda SET

Wo džěle towarstwa a wuznamje Małeho Wjelkowa

Hłowna zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa w Rakecach

Na reformaciskim dnju zeńdžechu so po zwučenej tradiciji člonoj a zajimcy na hłownu zhromadźiznu Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Tuta wotmě so lětsa z 33 wobdźělnikami w farskej bróžni Rakečanskeje wosady. Hižo na farskim dworje witaše pozawnowy chór hosći ze serbskimi ludowymi spěwami.

Zhromadźizna zahaji so z Lutherowym kěrlušom „Jed'n twjerdy hród je naš Bóh sam“ a z nutrnošću Serbskeho superintendenta. Wotpowědnje dnjej rozloží nam Jan Malink reformatoriske zasady Martina Luthera: Jenož přez Chrystusa, jenož přez Swjate pismo, jenož přez wěru a jenož přez Božu hnadu dóstanje so nam wumóženje z našich hrěchow. Tute dopóznaća zmóžniču Serbam wuwice swójskeho pismowstwa a skutkowanje fararjow, kotřiž připowědowachu Bože słowo w maćernej rěči.

Po swačinje, kotruž běchu Rakečanscy wosadni pripravowali, přednese předsyda towarstwa Mato Krygař rozprawu wo džělawosći w minjenym lěće (hlej strona 8).

Sčěhowaše pisomna rozprawa rewizora Handrija Sembdnera wo pruwowanju financow towarstwa. Njedostatki so žane njezwěsćichu. Wobě rozprawje so jednohłósne schwalištej.

Wólby předsydstwa

Lětuša hłowna běše zdobom wólba zhromadźizna za nowe předsydstwo. Dotalni člonoj předsydstwa běchu zwólniwi zaso kandidować. Jenož dołholětny sobustaw předsydstwa Arnd Zoba z Bukec swoje džělo starobnych přičin dla zloží. Předsyda so jemu z wutrobnymi słowami a kwěćelom džakowaše za swěrne džělo w towarstwje

Předsyda Mato Krygař poda rozprawu wo džěle SET w minjenym lěće. Foće: L. Malinkowa

a w Bukečanskej wosadze. Jeho naslědnistwo w předsydstwje nastupi Robert Maćij z Hrubjelčic.

Wšity kandidaća so jednohłósne wuzwolichu. Woleni člonoj předsydstwa su tuž: Stefan Cuška, dr. Günter Holder, Mato Krygař, Robert Maćij, Měrcin Wirth a Günter Wjenk. Dale přisluša předsydstwu Serbski superintendent. W krótkej internej zhromadźiznje noweho předsydstwa wuzwolichu sej Mata Krygarja znowa za předsydu towarstwa.

Diskusija a přinoški

Po wólbach bě skladnosć k diskusiji a dal-

šim přinoškam. Dr. Hartmut Leipner z Choćeбуza, předsyda Spěchowanskeho towarstwa za serbsku rěč w cerkwi, rozprawješe wo projektach tamnišeho towarstwa, wo wudaću delnjoserbskeje digitalneje biblije, Wósadniku a přnim wudaću delnjoserbskich Ochranowskich hesłow za lěto 2019. Robert Maćij wupraji so zwólniwy, za Załožbowu radu kandidować, jeli Serbske ewangelske towarstwo jeho kandidaturu podpěruje. Jednohłósne so jeho kandidatura schwali. Friedhard Krawc ze Swóncy informowaše wo swojich prócowanjach wo wožiwjenje serbskich tradicijow w Lubijskej kónčinje. Tak přewjedze wón čitanje z dopomnjećow swjateho prawuja Richarda Zahrodnika w Ketlicach. Tež při swojim pruwowskim předowanju jako lektor chce wón serbsku rěč zapřijeć.

Fararka Jadwiga Malinkowa poda krótku rozprawu wo wuspěšnym Serbskim ewangelskim kóncu tydženja w Hainewalde. Tež za klětu, hižo po jutrach, so zaso tajki kónc tydženja planuje. Wona by witała, hdy by towarstwo znowa spěwnik za džěci a młodzinu wudało. K temu dr. Christiana Piniekowa namjetowaše, zo by so myto za zbanjenje nowych kěrlušow wupisalo. Dale wona namofwješe, zo by so kóždy w swjatej wosadze za serbske džělo angažował. Günter Wjenk poskićuje wodženja po Łazowskej cyrkwi w serbskej rěči.

Wo Małym Wjelkowje

Towarstwowemu džělej hłowneje zhromadźizny přizamkny so přednošk dr. Lubiny Malinkoweje na temu „Mały Wjelkow – centrum serbskeho pismowstwa we 18. lěstotku“. Pobožnosć bratrowskeje wosady wjedžeše k temu, zo so w swójbach a na wosadnych zarjadowanjach wjele čitaše. Při tym so we lužiskich wjeskach tež serbska rěč wužiwaše. Nimo čišćanych tekstow hraju rúkopy wažnu rólu, dokelž móžachu so spěšnišo zhotowić. Po tutym puću wudawachu so we wulkej ličbje předowanja, wosadne powěšće, spěwne łopjena kaž tež słowniki a dalše teksty. Tak bě bratrowska wosada w Małym Wjelkowje wažny centrum za ewangelskich Serbow kaž tež za serbske pismowstwo. Bohužel je so jenož mało rukopisnych objektow z tehdyšeho časa w archiwje bratrowskeje wosady wuchowało.

Džak Rakečanam

Džak pilnym Rakečanskim wosadnym wočoło Annemarie Simonoweje skićeše lětuša Hłowna zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa zaso rjanu a přimomnu zhromadnosć. Za to so wutrobnje džakujemy. Z kěrlušom „Knježe, budź při mni“ so zhromadźizna skónči. **Měrcin Wirth**

Předsydstwo SET, wotlěwa: Günter Wjenk, Robert Maćij, Měrcin Wirth, předsyda Mato Krygař, Serbski superintendent Jan Malink, dr. Günter Holder, Stefan Cuška

Přihot hłowneje

Předsydstwo Serbskeho wosadneho zwjazka wuradźowaše spočatk nowembra wo přichodnym dźele. W srjedźišću steješe přihot hłowneje zhromadźizny, kotraž so na sobotu, 26. januara 2019, zwola. Tam ma so tež hospodarski plan za lěto 2019 wobzamknýć, kiž je knjeni Fischerowa z kasojeje centrale spřihotowała. Nimo toho dorěča sej předsydstwo plan za Serbski ewangelski cyrkwinski dzeń klětu 15. a 16. smažnika w Budyšinje w Michałskej wosa-dže. Za sobotniše zarjadowanje je so sakski krajny biskop Carsten Rentzing přizjewił. Předsydstwo rozjima tohorunja položenje Serbskeho wosadneho zwjazka a personalne prašenja. **Marka Maćijowa**

Wobnowjeny kříž

Njedzelu, 30. septembra, poswjeći Budy-ski tachantski farar Wito Šćapan resta-wrowany kříž při dróze wot Štoneje Boršće do Budyšina. Na dwurěčnej swjatočnosći wobdžěli so něhdze 50 katolskich a ewangelskich křesćanow. Kříž z lěta 1850 běše so lětsa w januarje při wobchadnym nje-zbožu powrócił a granitowy stołp so rozla-mał. Wobšěrnú restauraciju financowa-štaj zawěšćernja a wobsedžer Jurij Mlynk, katolski Serb ze Štoneje Boršće. Nětko je wobnowjeny kříž při dróze do Budyšina za-so widzomne znamjo křesćanskeje wěry we Łužicy. **Gerat Krawc**

Měrowa dekada

19. nowembra zetskachu so ewangelscy a katolscy Serbja w Marje-Marćinej cyrkwi w Budyšinje k zhromadnemu modlenju. Namjet za to poda tachantski farar Wito Šćapan. Ekumeniska přihotowanska skupi-na pod nawodom Ludmile Bizoldoweje ze-stajj nutrnosć z kěrlušemi a modlitwami. Serbski superintendent wšitkich wobdžěl-nikow požohnowa. Měrowe dekady přewje-duja so z lěta 1980 na džesać dnjach do pokutneho dnja. Wone běchu wotmołwa ewangelskich cyrkwjow w NDR na měro-wu diskusiju w kraju a wužiwanju symbol překowanja mječa na radlicu. Wone so centralnje přihotuja. Budyska wječorna modlitwa je přenje ryzy serbske zarjado-wanje měroweje dekady. Zo bě wone eku-meniske, so wot wobdžělnikow pozitiwnje wuzběhny. **PB**

Signet měro-weje dekady, kotryž wšak hišće nimamy w serbskej rěči.

Kublanje serbskich lektorow

Serbske ewangelske towarstwo je so zwa-žiło na nowy projekt. Sobotu, 3. nazymni-ka, je na kublanje lektorow do Budyskeje Michałskej cyrkwy přeprósyló ze zamě-rom poskićić podpěru wšitkim zajmcam, kiž chcedža na serbskich kemšach episto-lu abo scenje čitać a so w zjawnym serb-skim čitanju wukmanjeć. Wothłós bě pře-kwapjacy. 15 zajimcow ze Slepjanskeje, z Wojerowskeje, Rakečanskeje, Bukečan-skeje a Hodzijskeje wosady je přeprašenje scěhowało.

Na započatku poda Serbski superinten-dent Jan Malink krótki zawod do bibliskich čitanjow. Potom so w dwěmaj skupinomaj džělaše. Skupina z dobrymi znajomosćemi

serbskeje rěče přizamkny so superinten-dentej a skupina započatkarjow fararce Jadwize Malinkowej. W krótkej kofejowej přestawce běše čas, so z druhimi rozmoł-wjeć, so zeznac a so wuměnjeć. Po tym móžachu wobdžělnicy swoje nawuknjene znajomosće na wosadnej žurli a w cyrkwi nałožować. Při intensiwnym zwučowanju so čas spěšnje miny.

Na tutym městnje ma so wutrobny džak fararce Malinkowej a superintendentej Ma-linkej za dobre wobsahowe wuhotowanje zarjadowanja wuprajić. Rady so klětu zaso zetkamy a snano je potom hižo tón abo tamny wobdžělnik na serbskich kemšach jako lektor wustupować. **Mato Krygař**

Wobdžělnicy na kublanju serbskich lektorow ze Slepjanskeje, z Wojerowskeje, Rakečan-skeje, Bukečanskeje a Hodzijskeje wosady
Foto: M. Krygař

Nowa generalna superintendentka

Na swjedženskich kemšach 14. oktobra w Zhorjelskej cyrkwi swj. Pětra a Pawoła rozžohnowachu Martina Herche ze za-stojnstwa generalneho superintendenta Zhorjelskeho cyrkwinskeho wobwoda w EKBO a zapokazachu jako jeho naslěd-nicu Theresu Rinecker. Martin Herche bě zastojnstwo wot lěta 2011 wukonjał a po-da so 65lětny na wuměnk. Biskop Markus Dröge džakowaše so jemu za jeho žohno-wane skutkowanje. Zdobom zapokaza bis-kop nowu generalnu superintendentku, 54lětnu Theresu Rinecker, kotraž bě dotal nawodnica dušepastyrského seminara ewangelskeje cyrkwy srjedźnje Němskeje w Halle. Wona je wudata a ma tři džowki. W nowym zastojnstwje zrozumi so jako po-srědnica mjez cyrkwiskim wjednistwom w Berlinje a wosadami Zhorjelskeho cyrk-winskeho wobwoda.

Swjedženske kemše mějachu tež serbski podžěl. Jako zamołwity za Serbow w EKBO čitaše predikant Manfred Hermaš z Row-noho psalm w serbskej rěči. Jako asistent-ka při rozžohnowanju Martina Herche, ko-tryž bě z wulkej přichilnosću serbske džělo

Theresa Rinecker a Martin Herche 14. okto-bra w Zhorjelcu
Foto: A. Kirschke

w cyrkwi Berlin-Braniborska-šleska Hornja Łužica přewodzał a podpěrał, skutkowaše fararka Katharina Köhlerowa z Dešna w serbskej kemšacej drasće sobu. Z Janšoj-skeje wosady bě přijěł bus z wosadnymi pod nawodom fararja Kšeňki. **T.M.**

Hodowna „Hay Bale Art“

W awstralskich Bukecach (džensa Tarrington) je z wašnjom, zo wobydlerjo w dohodownym času před swojim domom sceny ze synowych walčkow předstaja. Fantaziji při tym njejsu žane mjezy stajane, sceny pak měli wěsty počah k hodam měc. Originelne synowe twórby přičahuja wopytowarjow ze wšeje wokoliny, kiž sej je rady wobhladuja a fotografuja. Wosebita komisija instalacije pohódnoći a najlěpše wuznamjeni. Mandželskej Betty a Colin Huf staj lětsa wosebity Boží narodk stworiloj: W měšku kenguruh-maćerje spinka nowonarodženy Jezus, štož mały kenguruh, kiž ma tam poprawom swoje městno, ze zadziwanjom wobkedžbuje. Na tafličce před tym steji napisane: „Jezus džěcatko je přišlo spinkać ze mnu a z tobu“.

Betty Huf je předsydkka serbskeho towarstwa Wendish Heritage Society Australia a jeje mandželski Colin je lutherski farar. Loni běštaj sej za swoju instalaciju hodowneje pječenje přenje myto wudobytoj. Snadž so jimaj to lětsa z wosebitym awstralskim Božim narodkom znowa poradzi. **T.M.**

Boží narodk po awstralsku

Foto: C. Huf

Počesćenje Kosyka

Něhdže połsta zajimcow wobdželi so 16. nowembra na muzikalisko-literarnym popołdnu za fararja a basnika Mata Kosyka. Katrin Urbańscyna, Lothar Burchardt, Markus Kóncař a Werner Měškank čitachu twórby Kosyka, celistka Esther Budischin zarjadowanje hudžbnje wobrubu. Moderaciju měješe prof. dr. Roland Marti z Po-saarskeje. Přeprošyto bě Spěchowanske towarstwo za Serbski muzej pod předsydstwom dr. Madleny Norbergoweje. **PB**

Woteběrace ličby

Ličba křesćanow w Němskej dale woteběra. Wulkej cyrkwi stej loni dohromady něhdže 660 000 sobustawow zhubitoj. Tak spadny ličba ewangelskich wosadnych w lěće 2017 wo 390 000 na 21,5 milionow a ličba katolskich wo 270 000 na 23,3 milionow.

Pozitiwnje hódnoćitej wobě cyrkwi, zo wosta ličba křiciznow a zastupow loni w dalozej měrje stabilna. Porno tomu je ličba wustupow snadnje přiwzała. **PB**

Hdže je sewjernička?

Stup so w jasnej nocy na swobodne městno, kotrež je po móžnosći wot nadróžnych lampow zdalene. Pytaj hwězdno Wulkeho woza, štož njeje přečezko, dokelž su jeho hwězdy někak jenak jasne. Předstaj sej smuhu wot zadnjeho kola přes zadnju hornju hwězdu a čehń tutu smuhu pječ króć dale. Někak na poč wyšinje njebja widžiš dosć jasnu hwězdu. To je sewjernička abo polarna hwězda. Hdyž na nju hladaš, je na twójim prawym boku wuchod, hdžež slónco schadza, na lěwym boku zapad, hdžež so wone chowa, a za chribjetom juh. Sewjernička je přenje hwězda Małeho woza, tola tutón njeje tak derje spóznać kaž Wulki wóz, dokelž njejsu jeho hwězdy jenak jasne. Čim čmowšo je, čim lěpje jón spóznaješ.

Chčeš-li zwěsćić, hač maš dobrej woči, tak pytaj druhu hwězdu na přimadle Wulkeho woza. Nad nej sedži cyle mała hwězda, kotrejež mjeno je Alkor. Štož ju widži, smě so wjeselić, zo ma jara dobrej woči. **jm**

Njezabudźće na abonement!

Prosimy našich čitarjow, zo njebychu za byli abonement za Pomhaj Bóh zaplaćić. Pomhaj Bóh plaći na lěto 8,00 eurow.

Abonementski pjenjz hodži so přepokazać na konto

Serbskeho ewangelskeho towarstwa
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
při wokrjesnej nalutowarni Budyšin,
BIC: SOLADES1BAT.

Poskićamy tež móžnosć wotknihowanja. Za to trjebamy poľnomóc za wotknihowanje, kotruž byšće dyrbjat/a póstać na:

Serbske ewangelske towarstwo
Měrcin Wirth
Priwatny puć/Privatweg 21
02625 Budyšin/Bautzen.

Wotknihowanja stanu so pod identifikaciskim čisłom Serbskeho ewangelskeho towarstwa: DE66PB100000407054

Poľnomóc za wotknihowanje (Einzugsermächtigung)

Z tym dam Serbskemu ewangelskemu towarstwu poľnomóc,

lětnje _____ eurow

za abonement časopisa Pomhaj Bóh wot mojeho konta wotknihować, doniž njezapřečiwuju.

mjeno a adresa: _____

IBAN: _____

BIC: _____

mjeno banki: _____

datum a podpismo: _____

Powěšće

Bockau. Při cyrkwi we wsy Bockauwje w Rudnych horach wotkrychu 13. septembra pomjatanu taflu za něhdyšeho wosadneho fararja a magistra Georga Körnera (1717–1772). Wo počesćenje bě so postaralo towarstwo „Magister-George-Körner-Gesellschaft“, kotrehož předsyda je 76lětny Edgar Nahrath. Towarstwo bu před 20 lětami, 10. oktobra 1998, založene. Jako zestajer serbsko-němskeho słownika a jako čestny sobustaw Lipšćanskeho Serbskeho předarskeho towarstwa ma farar Körner tež zaslužby wo Serbow.

Choćebuz. Centralne přijće cyrkwinskeho wjednistwa Ewangelskeje cyrkwe Berlin-Braniborska-šleska Hornja Łužica wotmě so 31. oktobra we wulkej žurli Braniborskeje techniskeje university Choćebuz-Zły Komorow. Nutrnosť, na kotrejž so tež ministerski prezident Dietmar Woidke wobdźěli, wobruči Židžinski chór ze spěwarkami w serbskej drasće. Předowanje měješe biskop Markus Dröge.

Hodźij. Njedzelu, 11. nowembra, swječachu ewangelscy Serbja z hosćimi serbske kemše w Hodźiju. Farar Rummel předowaše wo teksće Mt. 10,34–39. Tema bě, zo dyrbymy so stajnje za abo přećiwo Bohu rozsudzić. Katolska Serbowka Hilža Zyndžina ze Smochćic spěwaše solo jedyn kěrluš a „Largo“ wot Händela. Po Bohoslužbje sedžachu kemšerjo hišće při kofeju, tykancu a zajimawej bjesadze w kantoraće hromadže.

Rakecy. Swoju kermušu swječeše Rakečanska wosada 11. nowembra z dwurěčnymi kemšemi. Zhromadnje z Rakečanskej Bjesadu wuhotowate k přenju razej nowy wosadny farar dr. Robert Malink. Tak bě liturgija w serbskej rěči slyšeć a wšelacy wosadni přewzachu serbske čitanja a próstwy. W Serbach znaty spěwar Gerald Schön zawjeseli sytu kemšerjow ze serbskim spěwom a podpěraše wosadu při spěwanju serbskich kěrlušow. Ze zynkami „Knjezoweho jandžela“ a posyljeni wot Božeho słowa

w serbskej a němskej rěči rozžohnowachu so kemšerjo do slónčneje kermušnjeje njedzele.

Bart. Po Druhej swětowej wójnje latej železnej zwonaj Bartskeje cyrkwe zaklinčeštej na kermušnych kemšach 4. nowembra posledni raz. Sobotu, 17. nowembra, jej z cyrkwineje wěže zběhnychu. Zwonaj so hižo na wěžu njewróćitaj, ale so z nowymaj mjedžanymaj narunatej. Za to trěbne twarske džěla budu najskeje hač do kletušeho lěča trać.

Ketlicy. Na farskej žurli w Ketlicach čitaše Friedhard Krawc ze Swónicy 16. nowembra z dopomnjenkow swjeho prawuja Richarda Zahrodnika (1884–1962). Serbski wučer, ludowy spisowacel a towarstwowy prócowar bě w Młynčku pola Wujězda wotrostl a čas žiwjenja w Drježdžanach skutkował. Jeho dopomnjenki „Z mojeho žiwjenja“ je Friedhard Krawc hromadže z Arndom Zobu z Bukec do serbsčiny přeložil. Wone so tuchwilu w pokročowanjach w kónctydzenskej přiłoze Serbskich Nowin wozjewjeja. Nadrobnišu rozprawu wo čitanju podamy w přichodnym čísle.

Dary

W oktobru je so darilo za Serbske ewangelske towarstwo (za džělo z džěćimi) 50 eurow a za Pomhaj Bóh 100 eurow. Bóh žohnuj dary a darcelow.

Spominamy

Před 400 lětami, 26. decembra 1618, zemře farar **Albin Moller** w Jaworce, 1985/86 wotbagrowanym džělu Stareje Darbnje. Narodžil bě so 1541 jako syn knježeho zastojnika w Tšupcu. Po studiju teologije w Frankfurće a we Wittenbergu bě wot 1572 farar w ródnej wsy. 1574 wuda přenju serbsku čišćanu knihu, Lutherowy katechizm z kemšacym porjadom a zběrku kěrlušow. Samsne lěto zhubi w nabožnych rozestajenjach mjez lutherskimi a kalwinistami swoje duchowne zastojnstwo. Tak žiwješe so jaku wučenc na wšelakich městnach Delnjeje Łužicy. Lětnje wudawaše woblubowane a daloko rozšěrjene protyki. Ze zapisom 240 hojenskich zelow we tačonskej, němskej a delnjoserbskej rěči zestaji 1582 najstaršu zběrku serbskich rostlinskih mjenow. Na nawsy před Tšupčanskej faru dopomina na njeho pomnik, kotryž bu 29. oktobra 2006 z dwurěčnymi kemšemi w cyrkwi, swjedženskeje narěču Méta Pernaka a předstajenjom „Hommage á Albinus Mollerus“ wot Jana Pawoła Nagela poswjećeny. *T.M.*

Přeprašujemy

01.12. sobota

14:00 głownazgromažina Spěchowanskego towaristwa za serbsku rěč w cerkwi z. t. w Chóšebuzu

15.00 ekumeniske wosadne popoždnje we wosadnym domje Hubertusoweje wosady na Bělym Jelenju w Drježdžanach (sup. Malink)

02.12. 1. njedžela adwenta

09.30 dwurěčne kemše w Slepom z wuzohnowanjom Slepjanskeho džěčatka (fararka Malinkowa)

14.00 wosadne popoždnje w Slepom (fararka Malinkowa)

09.12. 2. njedžela adwenta

12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

14.30 kemše w Budyšinje w Michałskej cyrkwi (sup. Malink), po tym adwentnička na farje

12.12. srjeda

19.00 „Žiwy adwent“ w Rakecach w farskej bróžni

13.12. štwórtk

18.30 „Žiwy adwent“ w Bukecach na farje

15.12. sobota

17.00 adwentny koncert z chórom Serbskeho gymnazija w Michałskej cyrkwi

23.12. 4. njedžela adwenta

09.30 kemše z Božim wotkazanjom w Rakecach (sup. Malink)

25.12. 1. dzeń hód

10.00 gódowna namša w Chóšebuzu w Serbskej cerkwi

12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (fararka Malinkowa)

26.12. 2. dzeń hód

10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej cyrkwi (sup. Malink)

30.12. njedžela po hodžoch

12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591 600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čišeć: Lessingowa čišćernja, Kamjenc

Vertriebskennzeichen: 2 B 13145 E

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625

Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Kreissparkasse Bautzen

IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67

BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadza měsacnje. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.

Lětny abonement płaći 8 eurow.